

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 3. Ordinum Protestantium querelæ contra Franciæ Regem motæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

Sæc. XVII. Carmelo & S. Lazari attribuit, simul
 A. C. 1686. que die septima Januarii confirmavit
 edictum, vi cujus masculis sub trir-
 mium, & foeminis sub pœna arbitraria
 vetitum, ne sine Episcopi & Magistra-
 tus consensu Compostellam, vel ad al-
 lias exterâs regiones sub Religionis
 prætextu proficiscerentur. Denique die
 prima Julii Rex Nannetensis Edicti ab-
 rogationem regio diplomate confir-
 mavit.

§. III.

*Ordinum Protestantium querelæ con-
 tra Franciæ Regem motæ.*

Immoto hoc Religionis studio, ac in-
 defessa Pastorum vigilantia tandem
 quindecies centena hominum millia
 ejuratis Calvini & Lutheri erroribus ad
 Ecclesiæ Apostolico-Romanæ gremium
 in Galliis convolarunt, atque ad majus
 converforum commodum ædes Sacræ
 ter centum a fundamentis erectæ sunt,
 inde vero tam ingens erat communis
 lætitiæ argumentum, ut Rex die sexta
 Januarii per universam Galliam solem-
 nem gratulationem instructo supplicum
 ordine fieri decerneret: pariter Inno-
 centius XI. Papa die decima octava
 Martii Patrum Senatam habuit, in quo
 ob tot filios ad salutem revocatos im-
 mensum paterni cordis sui gaudium ex-
 plica-

plicaturus, Purpuratos his verbis allo- Sæc. XVII.
 cutus est: „Lætor maximopere de Re- A. C. 1686.
 „gis Galliarum contra hæreticos suos
 „subditos actionibus, magna hæc fane
 „Dei misericordia est, quod tanto Mo-
 „narchæ ad extirpandam hæresin vires
 „dederit, ipseque suum Regnum ab ea
 „paucis mensibus liberaverit. Cum
 „ergo Regis Christianissimi pietas ac
 „Zelus, admirandum in modum tantis
 „in actionibus patefcatur, sacri Collegii
 „est, meritas ejus laudes celebrare,
 „quas ipsi accinet posteritas, quoties
 „memorabit opus adeo gloriosum, at-
 „que cedens in maximum Ecclesiæ e-
 „molumentum, &c. „

His dictis in omnibus Templis in
 gratiarum actionem solemne Sacrum,
 festivosque Deo Hymnos decantari,
 belli tormenta explodi, variaque pu-
 blicæ lætitiæ signa ad diem vigesimam
 octavam Aprilis edi jussit: nimiam ta-
 men severitatem, qua inscio atque in-
 vito Rege Prætores quidam in Calvi-
 nistas utebantur, usque adeo non ap-
 probavit, ut horum violentiam Christi
 exemplo, Apostolorum mandatis, &
 Sacris Ecclesiæ Canonibus adversari
 declarans, quasdam solemnitates, quas
 Galli præfata die Romæ celebrari pe-
 tebant, fieri interdiceret: Circumfe-
 runtur etiam literæ Christinæ Sueco-

Sæc. XVII rum Reginæ, quibus sententiam suam
 A. C. 1686. de militari hoc conversionis modo edi-
 cere rogata, inter alia ad Tarlonum
 hæc die secunda Februarii scripsisse di-
 citur: „Miror Religionis Catholicæ ne-
 „gotia militarem in modum tractari.
 „Nollem ego rea esse Sacrilegiorum,
 „quæ committunt, qui ad Missæ com-
 „munionem coguntur, de molitionibus
 „Galliarum Regis non lætor, cum pa-
 „rum emolumenti ex iis ad Ecclesiam
 „Romanam redundet. Quin potius tot
 „honestarum ac nobilium familiarum,
 „quæ magis miserationes, quam odia
 „sunt commeritæ, tristissimam sortem
 „lugeo, & ut dicam, quod sentio Gal-
 „liam ceu languentem & decumben-
 „tem, ac manibus pedibusque mutila-
 „tam intueor. Potuisset utique hære-
 „ticus morbus ferendo, patiendoque,
 „& adhibito molliori medicamine sa-
 „nari. Violenta certe hæc fidei propa-
 „gandæ ratio parum cum Evangelio &
 „Christi doctrina convenit. Sed & est
 „aliquid, quod me mirabundam tenet:
 „quod nimirum eo tempore, quando in
 „convertendis Calvinianis sudatur, Ec-
 „clesiæ Romanæ debita reverentia, &
 „obsequia denegentur. Quin scandala-
 „losa Ecclesiæ Gallicanæ libertas, nun-
 „quam minus a rebellionem abfuit,
 „quam hodie, idque ex Cleri studiis
 „pro

„pro Rege adversus Pontificem est Sæc. XVII.
 „manifestum. „ A. C. 1686.

Has tamen literas mere confictas esse, conjecturæ locus est; cur enim tam solerter reticetur, a quonam Regina suam mentem pandere, rogata fuerit, si a Tarlono? quid opus erat, literas ad eundem mittere, cum tam ipse quam Regina Romæ præsentibus essent, quis sibi persuadeat, Regnam contra Gallos ad Gallum tanta libertate scripsisse? insuper hæc epistola nulli nisi in Protestantium libris ac cerebro reperitur: Ut autem sit, id omnino certum est, quod Protestantes Alsatia & Hanonia Ordines, necnon Biontini, Saræpontani, Mont-belligardenses, & Lichtenbergenses coram Crequio Franciæ Legato Ratisbonæ pacem Monasteriensem tam in Ecclesiasticis quam Politicis graviter a Gallis violatam quererentur, atque inter alia exponerent, quod in comitatu Sarwerdano, ac Saræpontano nulla non Evangelicorum templa jam destructa jaceant; omnes purioris Ecclesiæ Ministri, Romanensibus ibidem accedere nolentes, in exilium ire jussi; Auditores autem ac subditi earundem districtionum vi ad Apostasiam compulsi fuerint. Quod in omnibus locis, ubi vel septem personæ Catholicæ colligi possint,

Sæc. XVII. „possint, Sacerdotibus continuo melior
 A. C. 1686. „templorum pars cum Ecclesiasticis ju-
 „ribus & beneficiis saltem quoad me-
 „diam partem vendicetur, quod Evan-
 „gelici Præcones non raro falsas & fictas
 „tantum ob causas, v. g. si suos audi-
 „tores, Conscientiæ & officii ratione
 „ad constantiam in veritate salvifica co-
 „hortentur, ad graves multas dam-
 „nentur, ad carceres, ad proscriptio-
 „nes, & ignominias, eorumque munia
 „Sacerdotibus Catholicis committan-
 „tur. Quod multos Ministrorum Pro-
 „testantium oporteat ab officiis prorsus
 „abstinere suis, aut eadem obire ex ad-
 „versariorum præscripto: quod simpli-
 „ces, ac plebeij homines non vacuis
 „duntaxat persuasionibus ac delinimen-
 „tis quamplurimis alliciantur, sed &
 „vi ac minis ad communionem Roma-
 „nensium adigantur, imo exhibitis
 „deinde chartis cogantur subscribere,
 „se non vi, verum spontaneo motu
 „factos esse Romano-Catholicos. Quod
 „Evangelici suos liberos informatoribus
 „Papisticis jubeantur tradere; vicissim
 „prohibeantur ullum Romano-Catho-
 „licum, etiamsi serio velit, suis in cæ-
 „tibus admittere, secus ubi fiat, con-
 „festim iri abrogatum omnem suæ Re-
 „ligionis libertatem. Quod loca vacan-
 „tia Senatorum & officialium Augu-
 „stanæ

„stanæ Confessioni addictorum non mo- Sæc. XVII.
 „do suppleantur subjectis Papisticis, sed A. C. 1686.
 „& reliqui omnes jubeantur, aut offi-
 „ciis cedere, aut Romanensium sacris
 „accedere, quod constantes in profes-
 „sione Religionis Evangelicæ immuni
 „discessu defraudentur, aut minimum
 „liberis priventur suis, & immobilium
 „bonorum pretio fructuque. Quod Apo-
 „statarum onera civilia solis Concivibus
 „Augustanæ Confessionis imponantur
 „omnia. Quod Evangelicis Pastoribus
 „debita salaria, si non in totum, quo-
 „ad maximam tamen partem eripian-
 „tur, ut vitam ducere nonnisi fameli-
 „cam possint. Quod expresse manda-
 „tum sit, cuncta in eum reducere sta-
 „tum, in quo ante Reformationem Lu-
 „theri fuerint. Quod edicta Regia
 „contra Hugonotas Gallicanos antehac
 „edita jam adversus Lutheranos in
 „Alsatia, Mompelgartensi comitatu,
 „alibique locorum, publicari etiam cæ-
 „perint. Quodque nuper admodum
 „facultati Theologicæ Argentinensi facta
 „sit inhibito, ne ullam disputationem
 „typis excudi faciat, nisi prius D. Ob-
 „recti, Prætoris Regii Censuram
 „subierit. „

Attamen Protestantium querelis op-
 ponebantur graviores molestiæ, quas
 hi Catholicis sæpissime intulissent, quin
 ite-

Sæc. XVII. iterato interpellati eas tollere stude-
 A. C. 1686. duissent.

§. IV.

*Waldenses hæretici a Sabauda Ducis
 regno excedere jussi.*

Hode hist. de Louis XIV. lib. 44. Priet. contin. Annal. pag. 971. Hotting. hist. Helvet. t. 3. l. 7. p. 1099. Ludovici XIV. Franciæ Regis exemplum pie ac laudabiliter sequebatur Victor Amadæus II. Sabaudia Ducis, qui, cum diu, incassum tamen Lucernenses, Perusinos, aliisque in vallibus Pedemontanis latentes Calvinii aliisque erroribus infectos variis promissis, rationum momentis, monitis ac precibus ad fidem Catholicam redire sollicitabat, tandem die prima Februarii edictum promulgari jussit, vi cuius hiæc pertinacibus omnis suæ sectæ usus in Templis & in ædibus interdictus, diruta Tempia, omnesque Prædicantes proscripti, Regni finibus emigrare jussi sunt: Præceptum insuper, ut infantes a Sacerdotibus Catholicis sacro fonte abluerentur, nullus vero ex Hugonotis e Francia exulibus in eorum vallibus morari permetteretur, transgressoribus indicta triremium, aut perpetui carceris poena: Pars populi oblatas acceptabat conditiones, alii vero frustra adhibitis Helvetiorum precibus sectam suam iisdem mediis, quibus olim nata erat,